

MEDLEMSSKRIFT NR. 15

*Selskapet for
Grimstad Bys Vel.*

GRIMSTAD
K. NERSTENS AKSIDENSTRYKKERI
1935

MEDLEMSSKRIFT NR. 15

*Selskapet for
Grimstad Bys Vel.*

GRIMSTAD
K. NERSTENS AKSIDENSTRYKKERI
1935

Redigert av *H. Terland.*

D. Selskapets alm. fond.

Beholdning fra forr. år	kr. 690,72	Utbetalte bidrag:	
Medlemskontingent	„ 48,00	a. Til dekning av eiendomskjøpene	
Innbetalte legatrenter:			kr. 1000,00
a. Legat for Selskapet for Grimstad Bys Vel	kr. 788,81	b. Grimstad komm. Treplantningskomité	„ 2373,72
b. Grimstad Øl- og Vinsamlags Legat	„ 493,97	c. Bidrag til arbeidsfondet	„ 200,00
c. Føreids Legat	„ 2290,94		kr. 3573,72
		Karttegning og kartkopier	„ 119,20
Bidrag til fondet	„ 3573,72	Rydningsarbeide og vakt-hold	„ 137,00
Renter i Grimstads Sparebank	„ 21,03	Diverse: Annonser, porto etc.	„ 61,59
		Beholdning: Innestående i Grimstads Sparebank	„ 641,96
			kr. 4533,47
	kr. 4533,47		kr. 4533,47

E. Skjærgårdseiendommene, Vestre Varden og Binabben.

(Heri inngått M. Fuhrs Legat, Naturparkfondet, Tannes Gave og Kr. Helmers gaver).

Beholdning fra forr. år :		Avdrag på bankgjelden	kr. 1000,00
a. Skjærgårdseiendommene	kr. 7000,00	Diskonto	„ 144,70
b. Vestre Varden . .	„ 5500,00	Kommuneskatt til Fjære	„ 60,30
c. Binabbområdet	„ 6475,00	Gårdsskatt	„ 6,00
d. Innestående i Grimstads Sparebank	„ 584,74	Beholdning:	
	kr. 19559,74	a. Skjærgårdseiendommene	kr. 7000,00
Lån i Grimstads Sparebank	„ 4500,00	b. Vestre Varden . .	„ 5500,00
Norsk Sprængstofindustri grunnleie	„ 60,00	c. Binabbområdet . .	„ 6475,00
Bankrenter i 1934	„ 14,94	d. Innestående i Grimstads Sparebank	„ 448,68
			„ 19423,68
		Lån i Grimstads Sparebank	„ 3500,00
	kr. 24134,68		kr. 24134,68

jord, og langs Voss' gate blev lagt steinrenne av kommunen. Ved grensen av naboens eiendom skal legges vei og en trapp op til Arendalsveien.

Lindetrærne på Lillesandsveien og Oplandsveien er stammet op og allétrærne i byen er blitt beskåret. Der er tatt bort noen bjerketrær og plantet inn en del nye lindetrær på Arendalsveien. Benkene er malt og eftersett.

I vinter blev foretatt utstikning og påbegynt oparbeidelse av vei til Binabben. Opgangen blir ved frk. Sinda Nilsens hus på Arendalsveien. Arbeidet vil bli fortsatt utover vinteren.

Treplantningskomiteens arbeide er omfattet med stor interesse blandt byens folk. Der er heller ikke iår blit ødelagt noe av betydning i anleggene.

Grimstad 20. mars 1935.

Th. O. Tønnevold, R. Aalvik, K. Dyvik.

Arbeidsprogram for 1935.

1. Tilkjøre jord og tilså plenen på sydsiden av Kirkeheia, som blev opspadd i høst, og plante buskfuru langs eike-trappen.
2. Påfyller jord og plante busker langs veien ved Jørgen Tellefsens hage.
3. Plante buskgrupper i triangelen ovenfor slangehuset og nedenfor ligusterhekkene på salutt-plassen.
4. Tilså plenen ved fru Stads hus og legges vei og trapp op til Arendalsveien.
5. Plante inn en del stedsegrønne vekster og forskjellige busker i steinbedene.
6. Legges heller på sitteplassen mellom steinbedene.
7. Plante skyggetålende busker på muren ved Salgslaget for å dekke kloakken som kommer ut.
8. Steinsette rennene på Kirkeheia med rund stein for at ikke grusen skal renne bort.
9. Opsette en lav trebalustrade på østsiden av salutt-plassen.
10. Plante lindeallé langs Markveien.
11. Tilkjøre jord og planere plassen utenfor Sorenskriver-kontoret.
12. Fortsette med oparbeidelse av vei til Binabben.

13. Beskjære og stamme op allétrærne.
14. Spa op plenen og istandsette den gamle vei som ligger på sydsiden av Jacob Tellefsens hus på Arendalsveien.
15. Omlegge anlegget på Munchs plass.
16. Anskaffe en del nye benker og papirkurver til anleggene.
17. Fortsette med å omlegge gamle gressplener på Kirkeheia.
18. Vedlikeholde de gamle og nye anlegg.
19. Oprydning på Vestre Varden.

Grimstad 20. mars 1935.

Th. O. Tønnevold. R. Aalvik. K. Dyvik.

Ibsenhuset og Grimstad Bymuseum.

Årsberetning for 1934.

Åpningstiden har vært som i tidligere år: 3 timer daglig i månedene juni—september. Forøvrig er der adgang nårsomhelst ved henvendelse til pedellen.

Besøket har beløpet sig til 1520 personer; derav var 123 elever fra flere utenbys folkeskoler. Dessuten har det vært ca. 375 tyske, engelske og franske selskapsreisende.

Begge museer har fått adskillige gaver. Ibsensamlingene har således fått 2 små fint utførte akvareller av Ibsen. De har tilhørt hans venn Ole Schulerud, og er skjenket av lektor Sigurd Høst, som på mødrene side tilhører familien Schulerud. Lektor Høst, som opholdt sig en tid i Grimstad sist sommer, har dessuten forært Ibsenmuseet sin bok „Ibsens diktning og Ibsen selv“, likesom han har fått Aschehaugs forlag til å forære museet Kohts „Henrik Ibsen I og II“.

Frøken Laura Rejersen, Grimstad, har forært Ibsenmuseet en liten brikke, brodert av Ibsens sønnedatter Irene „til at lægge Bedstefars briller paa“. Frøken Rejersen hadde fått den av en venninne (fru Ambjørnsen) i Oslo som hadde forbindelse med statsminister Ibsens.

Bymuseet har av fru Louise Tryde, født Pharo, mottatt en hel del gjenstander som har tilhørt hennes foreldre, tanter

og farfar. Frøken Elisabeth Staff-Gundersen har gitt museet noen saker som har tilhørt hennes mormor Anine Staff, født Holst. Fra frøken Hanna Rasmussen Klingeremoen er mottatt et serveringsbrett og et fotografi som har tilhørt hennes gamle herskap Charles Crawford. Ennvidere har enkefru Maja Bie skjenket museet en del religiøse bøker fra omkr. 1790.

Ved de voldsomme regnskyll ihøst viste det sig at det en natt av stormen var presset vann inn gjennom vinduene både i annen etasje og nede i apoteket, idet vindusinnfatningene var utette. Da der kun var et enkelt vindu i hvert rum i selve Ibsenhuset som var til å åpne, blev det besluttet at alle vinduene skulde gjøres slike for å kunne pusses utvendig og for luftvekslingens skyld; første etasje, særlig vaktstuen, har nemlig lidt adskillig av fuktighet.

Det viste sig nu at innsetningen av vinduene i 1918 for å bringe huset tilbake til dets gamle utseende, ikke har vært betryggende utført. Den søndre yttervegg i apotekrummet måtte også efterses, da der hadde vist sig rotter. Skuffediskene langs veggen blev derfor brukket løs, og også her viste sig et mangelfullt arbeide. I det lille laboratorium var også en del av veggen og gulvet bortrånnet.

Hele arbeidet blev nu grundig utført av byggmester M. Windvand. Tillike blev vinduene i Sjøfartsrummet mot Arendalsveien listet, da støv fra veien har trengt sig inn, og likeså blev enkelte andre forbedringer foretatt. De samlede utgifter blev kr. 249,50. Fullstendig maling av vinduene må utføres når været blir varmt til våren.

Museenes kapital utgjorde pr. ³¹/₁₂ kr. 20845,00, derav til nybygning kr. 18900,00. Fondet til innkjøp av Ibsenminner er kr. 3609,00.

I entréenger innkom ialt kr. 391,45, som deles likt mellem museenes hovedregnskap og Ibsenminnefondet. Salget av tollkasserer Dues bok og kort av interiørene innbragte kr. 34,65, tilfallende sistnevnte fond.

Kommunens bidrag utgjorde, likesom forrige år, kr. 300,00.

Grimstad 30. januar 1935.

H. Gundersen.

H. Terland.

Trettende årsmøte 29. april 1935.

Selskapets ordinære generalforsamling holdtes på Byting-salen mandag 29. april under ledelse av formannen, brukseier M. Fuhr. 15 medlemmer møtte.

Før forhandlingene begynte, holdt formannen en vakker minnetale over de livsvarige medlemmer som var avgått ved døden siden forrige årsmøte, frøken Marie Sivertsen, o.r.sakfører P. B. Einersen, sogneprest M. Lüdemann, Lillehammer, og frøken Laura Rejersen. De hadde alle vist de hadde vært glade i den by hvor de var født eller hadde fått sitt livs virke.

Selskapets årsberetning og regnskap for 1934 blev oplest og enstemmig godkjent.

Derefter oplestes årsberetningene fra Treplantningskomiteen og Ibsenhuset med Bymuseet.

Formannen rettet en hjertelig takk til Treplantningskomiteen og Ibsenhusets styre for deres interesserte og utmerkede arbeide, likeledes til selskapets sekretær.

Forskjellige spørsmål angående Treplantningskomiteens virkefelt og muligheter for å skaffe Selskapet inntekter ved tomtesalg blev inngående drøftet, likeledes behovet for å sikre almenheten en badeplass i byens nærhet.

Mot 2 stemmer blev vedtatt et forslag fra formannen om å bemyndige styret til å selge de tomter som styret fant det rimelig å avhende.

Følgende forslag av Th. O. Tønnevold blev enstemmig vedtatt: Generalforsamlingen bemyndiger styret til å innkjøpe en passende badeplass og opta det nødvendige lån til innkjøpet, og tilbakebetale beløpet som hittil praktisert for det gamle lån.

Styrets forslag til anvendelse av legatrentene blev vedtatt: Kr. 1000,00 til dekning av eiendomskjøpene, kr. 250,00 til arbeidsfondet og de resterende midler, ca. kr. 2300,00, til Treplantningskomiteen.

Dessuten blev efter ansøking av Turistforeningen kr. 50,00 bevilget av arbeidsfondet til dens propagandavirksomhet, dog uten præcedens for fremtiden.

Ved skriftlig valg gjenvalgtes M. Fuhr til formann med 9 stemmer, og til nytt medlem av styret efter avdøde P. B. Einersen blev valgt G. E. Gundersen med 9 st.

Av styret utgikk efter tur K. M. Bie, Halfdan Gundersen, Lars Gundersen og J. C. Jørgensen. De gjenvalgtes ved akklamasjon. Likeledes varamennene: H. Rosenkilde, R. Aalvik

og Karl Grefstad. Til revisorer valgtes Nic. Thomassen og Joh. Lehland.

I påfølgende styremøte gjenvalgtes H. Terland til næstformann, sekretær, kasserer og redaktør av medlemsskriftet.

Minner fra Grimstadårene.

1885—1895.

Av Elise Welhaven Gunnerson.

Det var min tanke at min artikkel til medlemsskriftet ifjor skulde være som en avskjedshilsen. Men når jeg i stille timer lar tankene gå tilbake, ser jeg så mange gamle venner som jeg gjerne vilde sende en hilsen, selv om de forlengst er gjemt under mulde. Med lukkede øine ser jeg dem best.

De år jeg gikk omkring i den lille by og hilste på hvert menneske jeg møtte, — kjente var vi jo alle — står så levende for mig at jeg ofte undres over at det er forbi for mange, lange år siden.

Men intet kan hindre tankens flukt, og den tok sig nu igjen en ekstra tur fra murgården den vanlige vei ned Nygaten. La mig nu se hvem jeg møtte på min vei.

Fra Vestregaten kommer Oline Brun med sitt blanke fiskespann. Nøklen til huset ligger vel forvart i den dype forkløommen. Selv er hun like blank som spannet. Gangen er litt trippende, hele Oline vugger sin trivlige kropp.

Hun vil herske, og har Vestregaten og hele Ruffen til sitt råderum. Stille og rolig vil hun ha det, ingen unger får ha sin lekeplass der. „Fred må han Jakob og jeg ha.“

Nu måtte hun på fiskebrygen før all koketorsken var solgt. „Spillevendes må han Jakob ha han i gryta“.

Oline var ikke et dusinmenneske. Hun hadde hodet på rette sted. Hyggelig å slå av en prat med henne; men man måtte være belaget på å få en skarpere kritikk enn just behagelig.

Så dreier jeg om hjørnet ved bedehuset. Der bor Mina Krømpe. En av de stillferdige kvinner. Ved vinduet sitter hun stadig ved sin symaskin. „Jeg liker å se folk, der er liv

i gaten, og det hender jo også at en kommer og prater litt med mig.“ Tiden må nyttes, skal dagen strekke til; ti Mina har kåpesøm for mange. Et lite titt inn til henne, og så videre nedover gaten.

Nei, vil man se, en ny liten butikk! Like ved Rolfsens hus. Der står „Andreas på båten“, liten og bred. „Er De begynt å handle?“ „Just åpna idag.“ Ikke si „Andreas på båten“, det navn han fikk da han drev handel fra sin jakt ved fiskebryggen. Nu er han Andreas Olsen, kjøbmann i Nygata. „Hvad har De å selge?“ „Alt mulig, alt mulig, fisk og sild, erter og gryn, smør og ost, tråd og knapp, ja, alt hvad huset trenger. Bare kom inn og handle, så får fruene prøve.“ „Har De lutefisk? men den må ligge skjelvende på fatet; gjør den ikke det, vil jeg ikke se den.“ „Før var det levende fisk, nu er han død, og fruene vil ha han skjelvende på fatet. Ja, bare kom.“ „Bare godt humør, så går det; men humør må der til. Jeg skal nok se innom og prøve lutefisken.“

Kommen ned i Storgaten må jeg se inn til min venn Jens Ph. Crawford. Også han var kjøbmann. Hans butikk rummet flere varer, og hans hode visstnok også flere ideer. Han målte lerret i metervis, han veiet kaffe i kilovis, han tappet olje i pottevis; men han så langt bort.

Hans hyller var fulle av varer; men selv var han ikke kommen på den rette hylle. Hvor mange er ikke det tilfellet med; men ikke mange bærer det så klart til syne. Han hadde litterære interesser og var byens skjønnånd. Noget av en kunstner var han. Han utførte sitt arbeide, var vennlig, spøkefull, men alltid med halvlukkede øine. Det var som drømte han, og drømmen var langt lysere enn virkeligheten.

I sitt private hjem kom han mere til sin rett. Der puslet han på kvinnevis. Satt han ved sin åklævæv, fremtryllet han skjønne mønstre og viste farvesans og smak. Gi ham et broderi, og ikke mange damer kunde opta konkurransen med ham. Hvor hans evner egentlig lå, hvorom han med de lukkede øine drømte, fikk vel ingen vite. Han var en Grimstadmann og hørte byen til med hjerte og hånd.

Derfra går veien nedover til dampskibsbryggen. Det er rutebåten som ventes. Den bringer alltid liv med sig. Det er hvad den stille byen trenger. Der er også liv, især unge damer, som alltid kan avse en liten halvtime til en bryggeprat.

Der er allerede dampskibsekspeditøren, hr. Anders Nielsen, på pletten. Det er sommer, det er varmt, og Nielsen er ikke av de slanke figurer. Hei nu, folk, alle på plass! trosser

og greier i orden! Hans tordenrøst høres langt opover gaten. Han har kommando over sine folk, ve den som ikke passer sitt! Anders Nielsen er kjent i den ruten langs kysten, ikke bare kjent, men også respektert. Men har båten vendt baugen fra land, er ekspeditøren den joviale hyggelige mann, som også kan slå av en liten prat med folk på bryggebenken. Der blir stille ved sjøen, og hver søker tilbake til sitt. For dagen er det slutt.

Før jeg går hjemover, vil jeg hilse på to av byens damer, som fortjener en takk for sitt strevsomme virke. Det er fru A. Boe Amundsen på Boddén og fru Clara Bie. Den første hadde vel mest omsorg for fattigpleien, og hun gav også mig anledning til å være en hjelpende hånd. Clara Bie hadde som sitt kjælebarn sjømannsmisjonen. Trofast stod hun ved sitt arbeide der. Sjøfolk visste ikke og forstod vel ikke heller hvor stort det arbeide var som hun i mange år ofret sig for. Også sammen med henne fikk jeg en liten arbeidsplass.

Så var det tid for mig å rusle hjemover. Da jeg nærmet mig murgården, ser jeg en hvitklædd skikkelse. Det var presten Barth til Fjære. Varmt var det, og han var ingen ungdom. Han var iført en temmelig lang støvfrakk — hvit var den —, en stor hvit panamahatt, og i hånden bar han en stor hvit opslått paraply. U, hu, det er varmt; men varmen er deilig!

„De ser ut som en liten Ole Lukkøie med paraplyen; ham kjenner alle små folk i byen. Men kom nu med mig hjem, jeg ser De er på vei til murgården. Kl. 2 kommer presten fra begravelse, og vi venter en gjest til middag. Kanskje også De kan ha lyst til å treffe ham. Der er noget usedvanlig ved ham. Jeg har ikke sett ham; men min mann forbereder mig på noget ualmindelig. Det er en emissær fra Østlandet. Han er krøpling i høi grad, må alltid kjøres, og op trapper må han bæres.“ „Det var jo meget besværlig,“ sa Barth.

Så kom vi frem, og der stod en vogn utenfor. Han er altså kommen, en time før tiden; men så kan vi få gjøre hans bekjentskap før presten kommer. Det var et vakkert hode på en elendig kropp.

Samtalen kom inn på hans reiser omkring i landet, og det besværet det måtte være ikke bare for ham selv, men også for de folk som han måtte ha til hjelp. Han talte da om det kall han hadde fra Gud. Jeg tillot mig å si at jeg ikke kunde tro Gud var så urimelig å kalle en som han hadde gitt et så lite passende legeme. Der er noget som heter: skomaker, bli

ved din lest. Da blev han vred. Han trodde jeg vilde fornærme ham, ti han var nettop skomaker av profesjon. Det visste jeg ikke; men både Barth og jeg hadde all vår vel-talenhet behov for å formilde ham.

Straks etter kom min mann, og vi gikk til bords. Men det var et besvær å få emissæren på krykker gjennom de to værelser han måtte passere. Jeg hørte ham ikke på bedehuset, det stod så urimelig for mig at en så „ubekvem materie“ skulde være utsett til emissærvirksomhet. Men kanskje jeg ikke forstod det bedre.

Før jeg slutter, vil jeg si noen ord om det å være prestefrue.

Presten har valgt sitt livsverk, han har dertil utdannet sig. Han vet at en prests gjerning er ansvarsfull og meget krevende. Hans hustru derimot er kommen, kan vi gjerne si, slumpende op i det. Hun har som de aller fleste hustruer nok med sitt hjem, sin mann og sine barn. Prestefrueplikter kommer som en ekstra tilgift. Har hun anlegg, sinn og evne til å leve som halv „medhjelper,“ er det bra, — hvis ikke, må hun være undskyldt.

Min natur var ikke således innstillet. Jeg gjorde hvad jeg maktet for å være noget for menigheten. Det som lå over min evne, må jeg be om tilgivelse for. Menigheter omkring i vårt land vil jeg be huske på at mann og hustru har ikke alltid samme syn på livet og ser ikke med samme øine på alle livets krav. Der er mange prestehustruer som lider under de uopfylte plikter.

Så sier jeg medlemsskriftet farvel, og ønsker det god fremgang. Takk til redaktør og lesere.

Utdrag

av

kjøbmann og verftseier Mathias Gundersens
utrykte erindringer.

Ved Halfdan Gundersen.

1843.

Da Backers gamle Skib i November 1842 blev lagt i Hasseldalen, var der som før meldt ikke nogenslags Spor til Skibsverft. Det første som maatte gjøres, var Kranbrygger, og til Opfyldning under disse og indenfor i Stranden fandtes der et godt Materiel i det Stengjærde af rund Kamp, som omsluttede Pladsen. Fra Morvigen blev nedflyttet den der-værende Bod og Alt hvad der var brugeligt af Bolverkene m. m.

De Fordringer der stilledes til et brugelig Værft var derfor snart afhjulpne, men Adkomsten til det var høist elendig, thi lige fra den nuværende Fiskepark i Dramsevigen var der aldeles ubanet, med Sten og Plankestykker at hoppe paa i Stranden udover og vrangle Smaafjeldpartier hist og her at klyve i udover Biddén. Dette var meget besværligt for de mange Arbeidsfolk, som skulde frem der baade sent og tidlig. Der var i den Tid kun 3 huse paa Biddén, nemlig Salve Bies, Tønnes Tønnessens og Tarald Eskedals, hvilke stod nær hverandre i en Række, med indgjærde Haver bagom de to sidste, som nu er Gade og Tomt for de bagenfor staaende Huse; derfor kunde man ikke komme frem der, men maatte op i en liden Klaave der Ole Bies Hus nu staar og kom således nær den nuværende Glasgade. Saa daarlig var Adkomsten hele Tiden indtil 1846, da jeg kjøbte Tarald Eskedals Eiendom og uden Erstatning afgav det fornødene af den gode Havetomt til den nuværende Gade.

Arbeidet paa Backers Skib paabegyndtes med stor Kraft straks over Nytaar, og i Marts blev Kjølen lagt til Briggen „Nordhavet,“ som jeg havde paataget mig at bygge for 3700 Spd. til Jacob Helmer, og hvori jeg selv skulde være Medreder sammen med ham og hans Fader samt Christian Holst, hver for $\frac{1}{4}$ Part.

Udpaa Foraaret tilskrev Tho. Joh. Heftye & Søn mig om at deres Brigg „Thomas“ tiltrængte endel ovenbords Fortømring